

Εφημερίδα

« ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ »

*« ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ -
Αναγκαιότητα ή πολυτέλεια »*

21 Ιανουαρίου 2007

Αναγκαιότητα ή πολυτέλεια;

ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ • Κυριακή 21 Ιανουαρίου 2007

Του ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΟΣΜΙΔΗ*

Ο θεσμός των Ανεξάρτητων Αρχών μεταφαιεύθηκε στην Ελλάδα καθυστερημένα. Στη δεκαετία 1994-2004 συστάθηκαν με φειδώ και σύνεση νέες Ανεξάρτητες Αρχές και απέκτησαν ουσιαστική ανεξαρτησία άλλες προγενέστερες. Με την ίδια φειδώ ιδρύθηκαν και κάποιες Ρυθμιστικές Αρχές.

Η ίδρυση και λειτουργία Ανεξάρτητων Αρχών προδήλως ουσιαστικά θεσμική καινοτομία στο χώρο της έννομης πολιτειακής τάξης, στο πλαίσιο της προοδευτικής διακυβέρνησης.

Ο θεσμός των Ανεξάρτητων Αρχών κατά κανόνα δεν κάλυψε κενά. Η τρέχουσα διοίκηση ασκούσε τις αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν στις Αρχές. Διαπιστώθηκαν, όμως, αδυναμίες προσοσίας, διαφάνειας και ανεξάρτητης λειτουργίας σε Ρυθμιστικούς τομείς της καθημερινής ζωής.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα απειλούνται πλέον όχι από το κωροφύλακα, αλλά από τη ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη, την οποία η συνήθης διοικητική δομή δεν μπορεί να παρακολουθήσει. Ο ιδιωτικός βίος πολιορκείται.

Επιπλέον, υπάρχουν ευαίσθητοι και ανταγωνιστικοί τομείς, όπου τα όργανα της κρατικής εξουσίας αδυνατούν να παρεμβαίνουν από αμικανία ή έλλειψη εξειδικευμένης γνώσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το πεδίο των ΜΜΕ. Η τομείς, όπως η διενέργεια προσλήψεων, όπου η διοίκηση, εξαρτημένη από την εκάστοτε κυβέρνηση, δεν εγγυάται τη διαφάνεια και την αμεροληψία. Και βέβαια, τομείς όπου η τεταρτηκί επιτομία είναι τουλάχιστον πλημμελής, αν όχι εθελουφλούσα. Η λειτουργία του Σ.τ.Π. καλύπτει άριστα την αδυναμία, ελέγχοντας την κακοδιοίκηση.

Συνεπώς, η ίδρυση και λειτουργία Ανεξάρτητων Αρχών είναι αναγκαία και χρήσιμη στο δικαίωμα μας σύστημα. Δεν δημιουργεί νέο πόλο εξουσίας, δεν αμφισβητεί ούτε επικαλύπτει άλλες.

Απαιτείται ιδιαίτερη φειδώ στην ίδρυση νέων Ανεξάρτητων Αρχών. Άλλως, υπονομιεύεται το κώρος και η χρησιμότητά τους και αλλοιώνεται η θεσμική συγκρότηση της Πολιτείας.

Η πολυτελής διεύθυνση βλάπτει το θεσμό. Γι' αυτό είμαι αντίθετος π.χ. με τη διάσπαση

του ενιαίου Σ.τ.Π και ίδρυση Συνηγόρου κατά πεδία διοικητικής δράσης. Η θεωρία του Δημοσίου Δικαίου ασχολείται ακόμη με το φαινόμενο των Ανεξάρτητων Αρχών, ως μορφωμάτων. Ενδιαφέρουσα συζήτηση που δεν αφορά στην αναγκαιότητα του θεσμού. Οι κυβερνήσεις, οι πολιτικοί γενικότερα, τα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, διέκριναν στο θεσμό συρρίκνωση των αρμοδιοτήτων τους και της επιρροής τους. Κάποιοι αισθάνθηκαν λυτρωμένοι από επικίνδυνες εμπλοκές (π.χ. ραδιοτηλεοπτικό πεδίο). Πολλοί ένιωσαν απειλούμενοι από τον έλεγχο της δράσης τους από ανεξάρτητο φορέα, όπως ο Σ.τ.Π.

Ως Γ.Γ. της κυβέρνησης στην οκταετία Σημίτη ενθυμούμαι τις προσπάθειες να πεισθούν αξιωματούχοι της κυβέρνησης διαφόρων επιπέδων ότι ο Σ.τ.Π

δεν συνιστά απειλή γι' αυτούς, «δεν μπαίνει στα πόδια τους», αλλά αντίθετα βοηθάει στο έργο τους, επιστημαίνοντας φαινόμενα κακοδιοίκησης, εγκαίρα και διαμεσολαβητικά. Προσφαώς, ο πρώτος Σ.τ.Π., Νικηφόρος Διαμαντούρος, δήλωνε σε κάθε ευκαιρία ότι δεν είναι «Ρο-
μπέν των Δασών».

**Υπάρχουν
ευαίσθητοι και
ανταγωνιστικοί
τομείς, όπου
τα όργανα
της κρατικής
εξουσίας
αδυνατούν να
παρεμβαίνουν**

μπέν των Δασών». Ο ίδιος συνέβαλε τα μέγιστα όχι μόνο στην άμβλυση του φόβου κάποιων αξιωματούχων, αλλά και στην καταξίωση του θεσμού σε μηδέν χρόνο.

Η επιλογή των μελών των Ανεξάρτητων Αρχών από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με αυξημένη πλειοψηφία καλύπτει το έλλειμμα δημοκρατικής νομιμοποίησης που κάποιοι αντιπρονούντες καταλόγουν στο θεσμό.

Η υποχρέωση υποβολής επίθεσης έκθεσης και η ακρόαση των Αρχών από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής καλύπτει το κενό της λογοδοσίας τους. Διαικώς πρέπει να υπενθυμίζεται ότι οι θεσμοί κατ'εξίμνησιν από την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους στην υπηρεσία του δημοσίου συμφέροντος και των πολιτών. Και ότι η ανεξαρτησία πρέπει να επιβεβαιώνεται καθημερινά. Τα επιλεγόμενα πρόσωπα οφείλουν διαρκώς να δικαιώνουν την επιλογή τους.

*Βουλευτής ΠΑΣΟΚ